

Educational Research Open. Vol. 9. Article 100528. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2025.100528>. [in English]

14.Li, C., Cui, H., Hagedorn, L. S. (2026). The cognitive impact of ChatGPT in higher education: a systematic review of critical and creative thinking outcomes. Computers and Education: Artificial Intelligence. 2026. Article 100571. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2026.100571>. [in English]

15.Ansari, S. R., Qamari, I. N. (2025). Artificial intelligence and students' cognitive learning outcomes with bibliometric and content analysis for future research agenda. Discover Education. Vol. 4. No. 1. Article 441. DOI: <https://doi.org/10.1007/s44217-025-00865-0>. [in English]

16.Cera, R., Sinclair, M. (2024). What kind of intuition for what kind of education: a scoping review. Encyclopaedia. Vol. 28. No. 70. P. 53–70. DOI: <https://doi.org/10.6092/issn.1825-8670/19650>. [in English]

17.Gkintoni, E., Antonopoulou, H., Sortwell, A., Halkiopoulos, C. (2025). Challenging cognitive load theory: the role of educational neuroscience and artificial intelligence in redefining learning efficacy. Brain Sciences. Vol. 15. No. 2. Article 203. DOI: <https://doi.org/10.3390/brainsci15020203>. [in English]

18.Jaramillo Gómez, D. L., Álvarez Maestre, A. J., Parada Trujillo, A. E., Pérez Fuentes, C. A., Bedoya Ortiz, D. H., Sanabria Alarcón, R. K. (2025). Determining factors for the development of critical thinking in higher education. Journal of Intelligence. Vol. 13. No. 6. Article 59. DOI: <https://doi.org/10.3390/jintelligence13060059>. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ПЕТРИК Крістіна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до інноваційної діяльності, педагогіка партнерства в системі «майбутній учитель початкової школи – здобувач початкової освіти» у процесі вивчення іноземної мови на засадах варіативності.

СКЛЯР Ірина – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Наукові інтереси: поведінково-орієнтоване управління освітнім середовищем у вищій освіті в умовах цифровізації та кризових трансформацій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

PETRYK Kristina – PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Pedagogy, Faculty of Psychological and Pedagogical Education and Arts, Berdyansk State Pedagogical University.

Scientific interests: Professional training of prospective primary school teachers in innovative practices; partnership-based pedagogy within the «prospective primary school teacher – primary school pupil» framework in the process of foreign language learning based on a flexible approach.

SKLIAR Iryna – Master's Degree Student (Second Level of Higher Education) in Specialty A1 Educational Sciences, Faculty of Psychological and Pedagogical Education and Arts, Berdyansk State Pedagogical University.

Scientific interests: behaviour-oriented management of the educational environment in higher education in the context of digitalisation and transformative crises.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 29.03.2026 р.

УДК 378.093.2.091.33 – 027.22:37

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-653-657

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ХАМСЬКА Неліна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та окремих методик

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5567-9266>

e-mail: nelina88@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ЇХ ДО РОБОТИ В ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ЗАКЛАДАХ

У статті обґрунтовано актуальність проблеми особливостей самореалізації студентів у процесі їх підготовки до роботи в дитячих оздоровчих закладах.

Розкрито мету, завдання та зміст інструктивно-методичної практики, спрямованої на підготовку студентів до роботи з дітьми в літніх оздоровчих закладах, а також окреслено її можливості щодо розвитку самореалізації студентів. Обґрунтовано, що позашкільна освіта створює середовище свободи вибору, творчості та практичної діяльності, у якому формується внутрішня мотивація, розкривається індивідуальність і відбувається становлення життєвої позиції особистості. Саме тому самореалізація постає не як окремий результат, а як процес, що супроводжує весь освітній шлях особистості.

Висвітлено практичний досвід організації та проведення цього виду практики. Розкрито технологію самореалізації студентів під час інструктивно-методичної практики, що ґрунтується на таких методологічних підходах, як компетентнісний, гуманістичний, діяльнісний, особистісно орієнтований, студентоцентризований, аксіологічний та акмеологічний. Відповідно до своїх нахилів, інтересів, уподобань і талантів студенти обирають вид діяльності, у якому можуть найповніше проявити себе, самореалізуватися та самоствердитися. Зазначено, що через різноманітні форми і методи роботи студенти здійснюють самомоніторинг, самоцінювання, самоорганізацію, самовираження, самовияв, самоствердження, самопрезентацію тощо.

Визначено особливості самореалізації студентів у процесі їх підготовки до роботи в дитячих оздоровчих закладах, зокрема: практичну спрямованість і занурення в реальні умови діяльності, високий рівень емоційної взаємодії, творчий характер діяльності, формування відповідальності та самостійності, інтеграцію особистісного й професійного зростання, а також наявність рефлексивного компонента.

На основі результатів онлайн-опитування студентів узагальнено, що інструктивно-методична практика є дієвим чинником самопізнання, самовизначення, самовдосконалення, саморозвитку та самоутвердження особистості студента, що й забезпечує її самореалізацію.

Ключові слова: позашкільна освіта, практика, досвід, самореалізація, дитячий оздоровчий заклад.

KHAMSKA Nelina –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Pedagogy,
Psychology and Specific Teaching Methods,
of Public Higher Education Institution
"Vinnytsia College of Humanities and Education"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5567-9266>
e-mail: nelina88@ukr.net

THE PECULIARITIES OF STUDENTS' SELF-REALIZATION DURING THEIR TRAINING FOR WORK IN CHILDREN'S HEALTH RESORTS

This article substantiates the relevance of the issue of the characteristics of students' self-actualization during their preparation for work in children's health camps.

It outlines the purpose, objectives, and content of the instructional and methodological practice aimed at preparing students to work with children in summer health camps, and highlights its potential for fostering students' self-actualization. It is argued that extracurricular education creates an environment of freedom of choice, creativity, and practical activity, in which internal motivation is formed, individuality is revealed, and a person's life stance is established. That is why self-actualization emerges not as a separate result, but as a process that accompanies the entire educational journey of the individual. Translated with DeepL.com (free version)

This article highlights practical experience in organizing and conducting this type of internship. It explores the process of student self-actualization during instructional and methodological internships, which is based on methodological approaches such as competency-based, humanistic, activity-based, person-centered, student-centered, axiological, and acmeological approaches. In accordance with their inclinations, interests, preferences, and talents, students choose a type of activity in which they can most fully express themselves, achieve self-actualization, and assert themselves. It is noted that through various forms and methods of work, students engage in self-monitoring, self-assessment, self-organization, self-expression, self-discovery, self-affirmation, self-presentation, and so on.

The characteristics of students' self-realization during their preparation for work in children's health camps have been identified, specifically: a practical orientation and immersion in real-world conditions, a high level of emotional interaction, the creative nature of the work, the development of responsibility and independence, the integration of personal and professional growth, as well as the presence of a reflective component.

Based on the results of an online survey of students, it is concluded that instructional and methodological practice is an effective factor in the student's self-knowledge, self-determination, self-improvement, self-development, and self-affirmation, which ensures their self-actualization.

Key words: extracurricular education, practice, experience, self-realization, children's health camp.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Роль позашкільної освіти в самореалізації особистості є надзвичайно важливою, адже саме вона створює простір для вільного розвитку, вибору її самовираження, яких часто бракує в межах формальної освіти.

Передусім позашкільна освіта дає людині можливість пізнати себе – свої інтереси, здібності та нахили. У гуртках, студиях, секціях дитина чи підліток діє не «за програмою», а за внутрішнім бажанням.

Не менш важливо, що позашкільне середовище сприяє розвитку творчості та ініціативності. Тут заохочується експеримент, пошук, помилка як частина навчання. Це формує впевненість у власних силах і готовність проявляти себе в різних сферах – від мистецтва до науки чи технічної діяльності.

Крім того, позашкільна освіта забезпечує соціалізацію та комунікативний розвиток. Участь у командній роботі, проєктах, конкурсах навчає взаємодії, відповідальності, лідерства, уміння працювати в команді – тих компетентностей, які є ключовими для сучасного суспільства.

Проте у процесі підготовки виникає ряд проблем, зумовлених потребою у фахівців нового типу та обмеженими можливостями їх спеціалізованої підготовки у закладах вищої освіти (ЗВО). У позашкільних закладах освіти існує різноманіття напрямів діяльності, проте все ще залишається універсалізований характер педагогічної освіти. Спостерігається недостатня методична підготовленість кадрів, що унеможливило необхідність упровадження інноваційних підходів.

У результаті актуалізується потреба в оновленні змісту, форм і методів підготовки педагогічних фахів-

ців для позашкільної освіти, орієнтованої на розвиток творчого потенціалу як педагога, так і вихованця.

Аналіз останніх досліджень публікацій. Проблематику удосконалення позашкільної освіти, спрямованої на самореалізацію особистості досліджують науковці І. Бех, Л. Гуцол, О. Купреєва, Г. Пустовіт, Т. Сущенко та ін. Зокрема, Г. Пустовіт досліджує соціально-педагогічний простір розвитку дитини в сучасних закладах позашкільної освіти [6]; Л. Ворона висвітлює унікальну виховну систему підростаючого покоління у вільний від навчання час у різних країнах світу [1]; Т. Сущенко наголошує, що організація позашкільного педагогічного процесу означає створення розгалуженої системи активного творчого самовиявлення дитини, максимальних умов для цілеспрямованого розвитку її творчих можливостей, зняття всіляких обмежень, бар'єрів, які стримують інтелектуальну ініціативу дитини, її творче самовираження [7, с 18]; В. Маринич, І. Когут, О. Шевчук аналізують інклюзію в спортивній неформальній освіті [5].

Мета статті – розкрити особливості самореалізації студентів у процесі підготовки до професійної діяльності в дитячих оздоровчих закладах на основі досвіду інструктивно-методичної практики у ЗВО.

Для виконання завдань наукового пошуку застосовувалися методи дослідження: аналіз, синтез, систематизація, узагальнення, використання досвіду, опитування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування діяльної, ініціативної, успішної особистості, яка здатна самостійно приймати рішення, усвідомлювати свою роль у житті ефективно здійснюється в її самореалізації. Самореалізація

особистості – це процес досягнення практичних результатів діяльності за рахунок реалізації цілей, що забезпечуються відповідним виявом її унікальної і неповторної сутності, здібностей, нахилів, уподобань, цінностей, визначення напрямів і засобів особистісного зростання і, як результат, сходження до особистісної зрілості [2, с. 6]. Можна стверджувати, що це є найвищий рівень реалізації особистістю індивідуальних і професійних можливостей. Основою самореалізації особистості є система її ціннісних орієнтацій та цінностей, які характерні для особистості, що самоактуалізується, а смисли, інтегровані у свідомості людини, утворюють внутрішній план її діяльності. Структура позашкільної освіти включає напрямки, форми та рівні [4, с. 30].

Позашкільну освіту як простір самореалізації особистості ми розглядаємо через систему напрямків діяльності: художній, науковий, спортивний, гуманітарно-екологічний, національно-патріотичний, військово-патріотичний, спортивний тощо; систему форм роботи – гуртки, студії, клуби, центри і т.д. Рівні розвитку самореалізації – це початковий, базовий, вищий. Процес самореалізації проходить три етапи: від самопізнання, через розвиток до самоствердження. Результатом цього процесу є сформована, активна, творча особистість.

Отже, позашкільна освіта створює середовище свободи вибору, творчості й практичної діяльності, де формується внутрішня мотивація, розкривається індивідуальність, відбувається становлення життєвої позиції особистості. Саме тому самореалізація тут не є окремим результатом – вона є процесом, що супроводжує весь освітній шлях особистості.

Ця система є підґрунтям для самореалізації особистості студента у процесі підготовки до професійної діяльності в дитячих оздоровчих закладах. Ми розглядаємо дитячий оздоровчий заклад як позашкільну установу, в якій здійснюється комплекс заходів, спрямованих на відпочинок, оздоровлення, виховання та соціалізацію дітей у безпечному середовищі з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей.

У нинішніх умовах самореалізуватися дитині може допомогти майбутній педагог, який має бути не лише носієм знань, а й фасилітатором розвитку особистості, організатором творчого середовища, наставником у процесі самореалізації вихованців. І все це він має пройти в практичній підготовці, щоб осмислити, відчувати процес самореалізації. Оскільки позашкільна діяльність спрямована на задоволення інтересів, потреб, реалізації творчого потенціалу особистості, тоді важливим аспектом підготовки є самореалізація творчого потенціалу майбутнього фахівця. Однією з форм практичної підготовки, спрямованої на розвиток самореалізації особистості майбутнього педагога є інструктивно-методична практика яка спрямована на підготовку студентів до роботи з дітьми в літніх оздоровчих закладах: оволодіння методикою організації дозвілля дітей в період їх оздоровлення та відпочинку; набуття умінь та навичок виховної роботи з дітьми в період їхнього оздоровлення; поглиблення і закріплення теоретичних, методичних знань студентів, отриманих у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін. Унікальність цього виду практики полягає в тому, що під час її проведення найбільш дієво розвиваються загальні, фахові компетентності що визначені

професійним стандартом за професіями «Вчитель, початкових класів ЗЗСО», «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Цей вид практичної підготовки майбутніх педагогів ґрунтується на методологічних підходах – компетентнісному, гуманістичному, діяльнісному, особистісно-зорієнтованому, студентоцентрованому, аксіологічному, акмеологічному.

По вертикалі і горизонталі використовується технологія творчої діяльності. Відповідно до нахилів, інтересів, уподобань, талантів студенти обирають той вид діяльності, де можуть себе проявити, самореалізувати та самоствердити. Наприклад, у підготовці і проведенні театрального фестивалю – створюються групи учасників: генератори ідей, сценаристи, актори, звукорежисери, декоратори, художники, співаки і т. д. Учасники збору мають можливість відтворити справжній театр, переконатись у тому, що кожен є неповторним. Адже студенти виражають себе в різних видах театрального мистецтва (продовження сюжету картини, інсценізація пісні та танцю, шумовий оркестр, казка на новий лад, дружній театр тіней, народний театр, театр гумору і сатири). Виступи учасників оцінюються за змістовістю та оригінальністю сюжету, артистизмом, вербальну і невербальну виразність. Під час цього виду практики літературну творчість студент розвиває в різних видах діяльності, зокрема має можливість представити власні твори на місцевій студентській радіопередачі під назвою «День радості» та під час проведення творчих виховних проєктів «День родини», «Україно! ти в моєму серці!», «Нас надихають подвиги героїв», «Світ природи справжній і неповторний», «Наодинці з мистецтвом», «Таланти та їх шанувальники». Розвиток інтелектуальних нахилів забезпечується проведенням квесту «Соціум». Студенти мають можливість створювати та розв'язувати кросворди (Cross, Crossword, Фабрика кросвордів, Crosswordus, LearningApps.org), виконувати завдання вікторин та квізів (Umapalata, LearningApps.org). Художньо-естетично обдарована особистість розвиває свої здібності під час конкурсу малюнка на асфальті «Щастя України в посмішці дитини», «Якби я був чарівником», «В моїх руках майбутнє України», де кожен має можливість відтворити свою мрію змінити світ на краще, виявивши дотепність оригінальність, фантазію, техніку виконання. Захист малюнків проходить з елементами театралізації. Студенти демонструють особистісне ставлення до прекрасного, через власноруч написані віршовані рядки і доводять, що в кожного є вибір між добром і злом та віра в перемогу добра, виражають глибокі почуття любові до України. Окрім того, студенти з музичними здібностями самостійно створюють музичні твори, компелюють готові уривки музики, записують нові треки, обробляють музичні уривки за допомогою електронних он-лайн інструментів, навчаються грі на музичних інструментах у режимі он-лайн (Piano, Yousician). Студенти, які мають здібності до комунікації і прагнуть розвивати ораторське мистецтво, мають можливість проводити тематичні дні, зокрема, «Справжній політ фантазії», «Найщиріші українці», «Супермодельєри оздоровчої дитячої зміни», «Шанувальники природи», «Перлини сміху», «Донкіхоти табірному збору». Створюючи виховні проєкти, опираються на їх вихідні положення як особливого виду навчальної діяльності: активність у виборі завдання та його опрацюванні; практичної

спрямованості проекту, його суспільно-корисної значущості; інтересу студентів до роботи, здатності до створення нових ідей, самостійності, творчості, колективної діяльності [9]. У процесі виконання проектів створюються умови для формування комунікативної компетентності, тобто здатності до організації спілкування різних форм: індивідуальної, групової, колективної.

Під час зміни працювали різні об'єднання:

- майстер класи – «Лідер» (організація самоврядування в тимчасово створених групах дітей), «Марафон ігор» (методика використання ігрових форм роботи в умовах оздоровчої установи), «Дозвілля / Пісенний вернісаж» – моделювання, захист творчих програм та розучування пісень), «Рухливі ігри; (спортивно-оздоровча робота в оздоровчій. Дитячій установі);

- клуби – «Діалог» (соціально-психологічна підготовка студентів до спілкування з вихованцями при вирішенні конфліктних ситуацій); «Підліток» (робота з важковиховуваними дітьми); «Здоров'я» (охорона та зміцнення здоров'я дітей);

- студії – «Ритміка» (розучування танців); «Художньо-прикладна» (методика виготовлення поробок, аплікацій, оформлення та випуск преси).

Вищезазначені клуби, студії, мастер-класи очолювали досвідчені, талановиті фахівці яких запрошували до участі.

У період військового стану, практика проходила за дистанційною формою навчання. в якому було створено комфортне для студентів онлайн середовище. Кожен відчував підтримку, допомогу, мав можливість самореалізуватися в різних видах діяльності, виявляти креативність, винахідливість, інноваційність. Підтвердженням цього є участь в онлайн-проектах «Студенти ВДПУ імені Михайла Коцюбинського – дітям. «Роби як Я», захисті колажу малюнка «Я малюю мир», «Я малюю майбутнє України», участь у творчому проекті «Під синьо-жовтим прапором свободи з'єднаєм весь великий наш народ». Під цим гаслом студенти готували і презентували онлайн-проекти «Україна історична, Україна поетична, Евріка українською, мальовнича Україна, театральна Україна, музична Україна.

Студенти під час практики працювали з високим рівнем мотивації, оскільки пройнялися національною, патріотичною, громадянською позицією і активно долучилися до всіх справ, що були організовані під час практики. Студенти навчалися як знайомитися з дітьми, як стати учасником волонтерського руху, як здійснювати психолого-педагогічну підтримку дітей в умовах війни.

Щемними й незабутніми були зустрічі з волонтерами громадської організації «Мольфар» та її засновницею Юлією Вотчер. Кожен студент долучився до акції «Підтримаємо, допоможемо і разом перемажемо». Зворушливі звернення студентів до воїнів, зроблені з метою підтримки звитяжців, написані вірші, приурочені пісні. Матеріали практики висвітлювалися у соцмережі Фейсбук. Було створено групу «Україно, ти в моєму серці».

На основі досвіду проведення інструктивно-методичної практики можна визначити особливості самореалізації студентів під час їх підготовки до роботи в дитячих оздоровчих закладах, а саме:

- *практична спрямованість і занурення в реальність.* Самореалізація відбувається не лише на теоретичному рівні, а через реальну діяльність: оучасть у заходах, вирішення непередбачуваних ситуацій. Майбутній фахівець одразу бачить результат своїх дій – це пришвидшує професійне становлення;

- *високий рівень емоційної взаємодії.* Під час цього виду практики постійний контакт з іншими учасниками потребує емпатії, терпіння, емоційної гнучкості. Самореалізація тут тісно пов'язана з розвитком емоційного інтелекту;

- *творчий характер діяльності.* Участь різних видах дозвілєвої діяльності, розробка та презентація авторських проектів дає простір для творчості. Студент може проявити себе як лідер, організатор, сценарист, аніматор, що значно розширює можливості самовираження.

- *формування відповідальності та самостійності.* Під час цього виду практики створюються ситуації, де студенту потрібно швидко прийняти рішення, відповідально ставитися до дорученої роботи в команді. Це стимулює особистісне зростання і усвідомлення професійної ролі.

- *інтеграція особистісного і професійного зростання.* У цих випадках складно «розділити» особистість і професію. Важливими стають цінності, настанови, стиль спілкування. Самореалізація набуває цілісного характеру, оскільки студент розвивається як особистість і як майбутній фахівець.

- *рефлексивний компонент.* Після цього виду практики студенти аналізують, що вдалося, що ні, як вони взаємодіяли один з одним, як сприяла створена атмосфера в команді, тощо. Саме через рефлексію відбувається не тільки накопичення досвіду, а й усвідомлена самореалізація.

Самореалізація студентів здійснювалася через безпосередню, емоційно насичену й творчу діяльність у квазі професійному середовищі, де вони проходили шлях від теорії до особистісно значущого досвіду.

Проведене анкетування серед 197 студентів ВДПУ імені Михайла Коцюбинського свідчить, що практика сприяла: розвитку професійно-педагогічної компетентності – 90,9 %, духовному збагаченню особистості – 47,2 %, набуттю досвіду майбутньої професійної діяльності – 92,4%, самореалізації особистості – 51,3%. На запитання: «Що мотивувало студентів до майбутньої педагогічної діяльності? Відповіді їх були такими: практичні заняття - 51,3 %; виховні заходи – 69,0 %; атмосфера занять - 77,7% ; приклад наставника – 55,8%, «Чи змінилося ставлення до педагогічної професії після практики?» – підвищився інтерес до професії педагога – 77,7 %; з'явилося бажання працювати з дітьми – 67,0%; байдуже ставлення – 6,6 %; негативне ставлення – 0,5%.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Інструктивно-методична практика дає можливість створити величезний простір для таких процесів як самопізнання, самовизначення, самовдосконалення, саморозвитку, самоутвердження особистості студента, що і забезпечує її самореалізацію. До перспектив подальших наукових досліджень доцільно віднести проблематику особливостей розвитку самореалізації майбутніх учителів у процесі їхньої практичної підготовки в умовах цифровізації освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ворона Л. І. Актуальні аспекти позашкільної освіти: зарубіжний досвід. *Visnik Zaporiz kogo natsionalnoho universitetu Pedagogicni nauki*. 2021. № 3. С. 13–18. DOI: <http://dx.doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-1-02>.
2. Гуцол Л. М. Педагогічні умови самореалізації студентів вищих навчальних закладів у процесі дозвілєвої діяльності. автореф. канд. пед. наук 13.00.07. Вінниця 2019. 24 с.
3. Дегтерьова В. А. Позашкільні заклади освіти: генезис розвитку в історичній ретроспективі змісту та напрямів діяльності. *Педагогічний альманах*. 2022. № 51. С. 244–251. DOI: <http://dx.doi.org/10.37915/pa.vi51.377>.
4. Курпеева О. І. Психологічні основи самореалізації студентів в інтегрованому освітньому середовищі: монографія. К.: Талком, 2021. 407 с.
5. Маринич В., Когут І., Шевчук О. Бібліометричний аналіз наукових публікацій за напрямом «інклюзія в спортивній неформальній освіті у базі даних Web of Science Core Collection». *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерія*. 2024. № 1. С. 19–26. DOI: <http://dx.doi.org/10.32652/spmed.2024.1.19-26>
6. Пустовіт Г. Соціально-педагогічний простір розвитку дитини в сучасних закладах позашкільної освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 9/229. С.27–31.
7. Сущенко Т. І. Позашкільна педагогіка в добу пріоритету особистості. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.3>
8. Формування готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності: теорія і практика: колективна монографія / Авт. кол. О. І. Огієнко, Т. Г. Каложна, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Котун К., 2016. 258 с.
9. Хамська Н.Б. Досягни свого акме. Авторські педагогічні технології в освітньо-виховному середовищі вищої школи : колективна монографія. Акимова О. В., Каплінський В. В., Галузяк В. М., та ін. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. С. 225–250.

REFERENCES

1. Vorona, L. I. (2021). Aktualni aspekty pozashkilnoi osvity: zarubizhnyi dosvid [Current aspects of extracurricular education: foreign experience]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedagogicni nauky*. № 3. S. 13–18. DOI: <http://dx.doi.org/10.26661/2522-4360-2020-3-1-02> [in Ukrainian]
2. Hutsol, L. M. (2019). Pedagogicni umovy samorealizatsii studentiv vyshchikh navchalnykh zakladiv u protsesi dozvillievoi diialnosti [Pedagogical conditions for self-realization of higher education students in the process of leisure activities]. *Avtoref. kand. ped. nauk 13.00.07. Vinnytsia*. 24 s. [in Ukrainian]
3. Dehterova, V. A. (2022). Pozashkilni zaklady osvity: henezys rozvytku v istorychnii retrospektyvi zmistu ta napriamiv diialnosti [Extracurricular education institutions: genesis of development in the historical retrospective of content and activities]. *Pedahohichniy almanakh*. № 51. S. 244–251. DOI: <http://dx.doi.org/10.37915/pa.vi51.377> [in Ukrainian]

4. Kuprieva, O. I. (2021). *Psikhologichni osnovy samorealizatsii studentiv v intehrovanomu osvithnomu seredovyshtsi: monohrafiia* [Psychological foundations of students' self-realization in an integrated educational environment: monograph]. Kyiv: Talkom. 407 s. [in Ukrainian]
5. Marynych, V., Kohut, I., Shevchuk, O. (2024). *Bibliometrychnyi analiz naukovykh publikatsii za napriamom "inkliuziia v sportyvni neformalnii osviti u bazi danykh Web of Science Core Collection"* [Bibliometric analysis of scientific publications on "inclusion in sports non-formal education" in the Web of Science Core Collection database]. *Sportyvna medytyna, fizychna terapiia ta erhoterapiia*. № 1. S. 19 – 26. DOI: <http://dx.doi.org/10.32652/spmed.2024.1.19-26> [in Ukrainian]
6. Pustovit, H. (2024). *Sotsialno-pedahohichniy prostir rozvytku dytyny v suchasnykh zakladakh pozashkilnoi osvity* [Socio-pedagogical space for child development in modern extracurricular education institutions]. *Molod i rynek*. 9/229. S. 27–31. [in Ukrainian]
7. Sushchenko, T. I. *Pozashkilna pedahohika v dobu priorytetu osobystosti* [Extracurricular pedagogy in the era of personality priority]. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.3> [in Ukrainian]
8. *Formuvannia hotovnosti maibutnykh uchyteliv do innovatsiinoi diialnosti: teoriia i praktyka: kolektyvna monohrafiia* (2016). [Formation of readiness of future teachers for innovative activity: theory and practice: collective monograph]. *Avt. kol.: Ohienko O. I., Kaliuzhna T. H., Milto L. O., Radchenko Yu. L., Kotun K. V.* Kyiv. 258 s. [in Ukrainian]
9. *Khamska, N. B. (2015). Dosiahny svoho akme [Achieve your acme]. In: Avtorski pedahohichni tekhnolohii v osvithno-vykhovnomu seredovyshtsi vyshchoi shkoly: kolektyvna monohrafiia* [Author's pedagogical technologies in the educational environment of higher education: collective monograph]. *Akimova O. V., Kaplinskyi V. V., Haluziak V. M., ta in. Vinnytsia: TOV "Nilan LTD"*. S. 225– 250. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ХАМСЬКА Неліна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та окремих методик, керівник науково-аналітичного відділу КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».
Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх педагогів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KHAMSKA Nelina – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
 Associate Professor of the Department of Pedagogy, Psychology and Specific Teaching Methods of Public Higher Education Institution "Vinnytsia College of Humanities and Education".
Scientific interests: professional training of future teachers.

*Стаття надійшла до редакції 19.03.2026 р.
 Стаття прийнята до друку 29.03.2026 р.*

УДК [378.016:811.111]:[37.091.212:80]:[378.015.3:005.32-021.484](045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-657-662

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ПАЛАГУТА Ілона –

доктор філософії, старший викладач
 кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації
 Уманського національного університету
 ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6001-7929>
 e-mail: i.palaguta@udpu.edu.ua

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто проблему формування стійкої мотивації студентів-філологів до вивчення англійської мови у закладах вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх